

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ
ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1.1. Να αναφέρετε τους πολιτικούς και τους στρατιωτικούς παράγοντες που οδήγησαν στη μικρασιατική καταστροφή του 1922 και τις διώξεις που υπέστησαν οι πληθυσμοί της Ανατολικής Θράκης και της Μικράς Ασίας την ίδια περίοδο.

Μονάδες 16

A.1.2. Να επισημάνετε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδόθηκε στην Κρήτη το ενωτικό Ψήφισμα της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1908 και να αιτιολογήσετε την αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης.

Μονάδες 12

A.2.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

α. «Ομάδα των Ιαπώνων»

β. «Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης»

γ. «Συνθήκη φιλίας και συνεργασίας Κεμάλ-Μπολσεβίκων»

Μονάδες 12

A.2.2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων

είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. **(Στην περίπτωση που θεωρείτε την πρόταση λανθασμένη, δικαιολογήστε την απάντησή σας).**

α. Ο Ιωάννης Κωλέττης ήταν υπέρμαχος της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

β. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής.

γ. Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το Γενικό Επιτελείο Στρατού συμφωνούσε με τις επιλογές του Ελευθερίου Βενιζέλου.

δ. Η Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής πληθυσμών συστάθηκε το 1925.

ε. Οι εύποροι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στην Καλλίπολη και την Νέα Ιωνία.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ. 1.

Αντλώντας στοιχεία από το ακόλουθο παράθεμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε την οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα (μονάδες 10), τις πολιτικές πρακτικές που μεταχειρίζονταν (μονάδες 6) και τους λόγους για τους οποίους δεν εξελίχθηκαν σε ταξικά κόμματα (μονάδες 9).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η κομματική πειθαρχία που προσπάθησε να επιβάλει ο Τρικούπης στην κοινοβουλευτική ομάδα, επικεφαλής της οποίας βρισκόταν ο ίδιος, ήταν βέβαια αξιοσημείωτη, οφειλόταν όμως κυρίως στον αυταρχικό χαρακτήρα του και στο πολιτικό του κύρος. Ακόμα και στο ίδιο το τρικουπικό κόμμα δεν προβλεπόταν κανένα κομματικό όργανο. Εξάλλου δεν υπήρχε και οργανισμός κόμματος και όλα τα κόμματα ήταν άμορφοι και άτυποι μηχανισμοί χωρίς πρόβλεψη τυπικών διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων. Ακόμα και η κοινοβουλευτική ομάδα, το μόνο de facto κομματικό σώμα, δεν είχε καμιά αρμοδιότητα. Μόνο ο αρχηγός του κόμματος αποφάσιζε, και η επιβολή της θελήσεώς του ήταν συνάρτηση της συγκεκριμένης ισορροπίας δυνάμεων. Έτσι η μετάβαση από τα προσωπικά κόμματα στα κόμματα αρχών αντιστοιχούσε περισσότερο σε δήλωση προθέσεων παρά σε πραγματικές θεσμικές μεταβολές και στη λειτουργία των πολιτικών ομάδων.[...]

Το να μιλάει συνεπώς κανείς για την εμφάνιση κομμάτων αρχών (με τη σύγχρονη έννοια του όρου) είναι εσφαλμένο. Έλειπαν τόσο οι θεσμοποιημένοι φορείς που θα συγκεκριμενοποιούσαν τις αρχές αυτές, όσο και η ταξική βάση που θα πίεζε για να τις θέσει σε ενέργεια μέσω κομματικών μηχανισμών.[...] Η κομματική πειθαρχία, που πρώτη φορά μπαίνει σαν πρόβλημα, δεν είναι παρά η προσπάθεια της μειώσεως της δυνατότητας της βουλής να ελέγχει, να κωλυσιεργεί, να προτείνει, να μεταβάλλει την πολιτική επιλογή της κυβερνήσεως και γενικότερα τους περιορισμούς της βουλευτοκρατίας. [...] φθάνουμε, όπως παρατηρούσε ο Ν. Καζάζης, στο σημείο όπου «απέμενεν η εξάσκησις πάσης πολιτικής εξουσίας εις τον εξ επαγγέλματος βουλευτήν. Η εκτελεστική εξουσία συμμορφούται κατ'ανάγκην προς τας υπ' αυτού διδομένας διαταγάς περί του διορισμού, της απολύσεως, της μεταθέσεως τούτου ή εκείνου του δημοσίου λειτουργού...»

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, ΙΕΕ, τόμος ΙΔ σσ. 42-43

ΘΕΜΑ Δ.1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε

α. το περιεχόμενο των ελληνοτουρκικών συμφώνων του 1930 και τη σκοπιμότητα της στάσης του Ελ. Βενιζέλου κατά την υπογραφή αυτών (μονάδες 15) και

β. τις αντιδράσεις και τα παράπονα που εξέφρασαν οι πρόσφυγες απέναντι στο ελληνικό κράτος μετά την υπογραφή τους (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η σύμβασις της 10ης Ιουνίου 1930 υπέστη δριμύτατην κριτικήν εκ μέρους της αντιπολιτεύσεως. Οι Τσαλδάρης και Καφαντάρης έψεξαν τον Βενιζέλον, ότι προέβη εις παραχωρήσεις, χωρίς να λαβή πολιτικά ανταλλάγματα. Ο Βενιζέλος ημφεσβήτησεν ότι η Ελλάς υπέστη θυσίας δια της συμφωνίας. Ημφεσβήτησεν ότι η αξία των εγκαταλειφθεισών περιουσιών υπό των Ελλήνων εις Τουρκίαν ήτο μεγαλύτερα από την αξίαν των εγκαταλειφθεισών υπό των Τούρκων. Υπεστήριξεν ότι και εξωγκωμένα ενεφανίζοντο υπό των δικαιούχων τα ενεργητικά, ότι η αξία των εγκαταλειφθεισών περιουσιών εξέπεσε μετά την αναχώρησιν του ελληνικού στοιχείου, ότι αι ελληνικαί περιουσίαι εν Τουρκία απετελούντο από κινητάς αξίας, κατά το πλείστον, αι οποίαι δεν επροστατεύοντο από την Συνθήκην της Λωζάννης, ενώ, αντιθέτως, αι

εν Ελλάδα δι τουρκικά ήσαν αποκλειστικώς ακίνητοι. Τέλος, και αυτό ήτο το σοβαρώτερον επιχείρημα, ετόνισεν ότι, ως προέκυψεν από την πείρα επτά ετών, η εκτίμησις των εκατέρωθεν περιουσιών θα απήτει πολλάς δεκαετίας, χωρίς και να είναι βέβαιον ότι το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως θα ήτο ευνοϊκόν δια την Ελλάδα.

Εις την επίκρισιν του Τσαλδάρη, ότι δεν ελήφθη πρόνοια προστασίας των ελληνικών μειονοτήτων εν Τουρκία, απήντησεν ότι «οι Έλληνες της Τουρκίας, είτε ραγιάδες, είτε πολίται Έλληνες, θα τύχουν υποστηρίξεως εκ μέρους της τουρκικής κυβερνήσεως, αναλόγως προς την ανάπτυξιν των φιλικών και στενών σχέσεων μεταξύ των δύο κρατών». [...] Εις την συνεδρίασιν της Βουλής της 25ης Ιουνίου 1930, κατά την οποίαν εξέθεσεν εν όλη του τη εκτάσει το προσφυγικόν ζήτημα, απέδειξεν ότι οι πρόσφυγες είχαν λάβει κατά μέσον όρον το 15% της εν Τουρκία περιουσίας των, ότι τοις εξησφαλίσθη η απόκτησις στέγης και ότι δια την αποκατάστασιν και περίθαλψιν των το κράτος είχε δαπανήσει 30.290 εκατομμύρια δραχμών, δηλαδή περί τα 80 εκατομμύρια χρυσών λιρών. Ο Βενιζέλος, κατά την συνεδρίασιν ταύτην, υπεστήριξεν ότι η Ελλάς ανέλαβε δια της συνθήκης περί ανταλλαγής την υποχρέωσιν να χρησιμοποίησιν την εις το έδαφος της ανταλλάξιμον περιουσίαν δια την αποζημίωσιν των προσφύγων και ότι την υποχρέωσιν της ταύτην την εξεπλήρωσεν. [...]

Το θέμα ήτο: Εσύμφερεν ή όχι την Ελλάδα να λησμονήσιν το παρελθόν και να επιδίωξη ειλικρινώς την αποκατάστασιν φιλικών σχέσεων με την Τουρκίαν; [...] Εφ' όσον η απάντησις εις το ερώτημα τούτο θα ήτο καταφατική, η συμφωνία της 10ης Ιουνίου παρουσιάζετο ως το καλύτερον δυνατόν πρώτον βήμα δια την συμφιλίωσιν με την Τουρκίαν. Οι επικριταί, άλλωστε, του Βενιζέλου, όπως απέδειξεν η μετά ταύτα πολιτική των, επίστευον ότι η συμφωνία εκείνη ήτο κατά βάσιν ορθή.

Γρ. Δάφνη, Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων (1923-1940), τόμ. Β', εκδ.

Κάκτος, Αθήνα 1997, σσ. 66-68

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να **μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**

3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

4. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.

5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**

6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**